

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 27 september 2021

Uw brief van:
Uw kenmerk: 21-8365
Ons kenmerk: 53.170/II/PN
NB

Betreft: vaccinatiecentrum ‘De Bres’ in Halle

In zitting van 17 september 2021 onderzocht de Nederlandse afdeling van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) een klacht ingediend omwille van het feit dat de opgeroepen worden verwelkomd in het Nederlands en in het Arabisch en niet in een andere landstaal (Frans of Duits).

In uw brief van 7 juli 2021 deelde u de VCT het volgende mee:

“Aan vaccinatiecentra werden duidelijk de regelgeving in verband met de taalwetgeving gecommuniceerd via het webinar van 18 februari (<https://www.laatjevaccineren.be/webinars-covid-19-vaccinatie>).

Specifiek voor het vaccinatiecentrum in Halle werd gecommuniceerd dat, rekening houdend met de taalwetgeving, formulieren in het Nederlands taalgebied in het Nederlands moeten zijn.

Daarnaast werd gewezen op de internationale verplichting om mensen te helpen en bijkomend met de wet op de patiëntenrechten (artikel 7 en 8), die bepaalt dat men met een patiënt moet communiceren in een voor de patiënt duidelijke en begrijpelijke taal. Verspreiding van meertalige informatie – naast de voorgeschreven bestuurstaal – is cruciaal om de gehele bevolking te informeren over de vaccinatie. Dit is toegestaan door de taalwetgeving.

Een vaccinatiecentrum kan dan ook bijkomende maatregelen treffen om communicatiemoeilijkheden met de patiënt op te vangen.

De klacht heeft betrekking op een eigen folder die in andere talen dan het Nederlands ter beschikking zou zijn gesteld.

Navraag omtrent het desbetreffende document leerde mij dat burgers vanaf de start van de campagne in vaccinatiecentrum 'De Bres' te Halle in eerste instantie enkel en alleen worden ontvangen in het Nederlands. Pas wanneer ze het Nederlands niet machtig blijken te zijn, zullen stewards en verpleegkundigen overschakelen naar een andere taal. Deze procedure wordt binnen het vaccinatiecentrum van nabij opgevolgd.

Het vaccinatiecentrum ontwikkelde bij de prille start van de vaccinatiecampagne bij gebreke aan ander materiaal toen, een eigen folder. Deze folders werden vertaald naar het Frans, Engels en Arabisch. De voornaamste doelgroep van het vaccinatiecentrum was de vaccinatiebereid te verhogen bij moeilijker bereikbare doelgroepen waarbij communicatieve moeilijkheden werden gesignaleerd. Het bijgevoegde document moet dan ook in het kader van bovengenoemde regelgeving worden geïnterpreteerd.

Het vaccinatiecentrum verklaarde dat deze documenten om organisatorische redenen passief ter beschikking werden gesteld aan de bezoeker, zonder dat ze actief werden gebruikt als verwelkomingsdocument. Van zodra het vaccinatiecentrum merkte dat er op de sociale media ruchtbaarheid werd gegeven aan deze manier van werken waardoor een verkeerde perceptie kon ontstaan, werden de documenten onmiddellijk verwijderd.

Ondertussen waren er ook generieke folders in diverse talen beschikbaar bij de Vlaamse Overheid. Deze werden vanaf dan ter beschikking gesteld, weliswaar in de medische kabinetten en in overeenstemming met de taalwetgeving.

Het vaccinatiecentrum Halle gebruikt thans enkel anderstalige folders uitgegeven door de Vlaamse overheid. Daarnaast zijn ook de anamneseformulieren in alle beschikbare talen aanwezig in medische kabinetten. De eigen folder wordt ook nog gebruikt maar enkel in de Nederlandse taal.

*
* *

Het vaccinatiecentrum 'De Bres' in Halle is een gewestelijke dienst in de zin van artikel 33, § 1, van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT) en heeft als werkkring de stad Halle en de gemeenten Pepingen en Sint-Pieters-Leeuw.

Luidens artikel 33, § 1 SWT stelt zulke gewestelijke dienst de berichten, mededelingen en formulieren, die voor het publiek bestemd zijn, uitsluitend in de taal van zijn gebied, *in casu* het Nederlands.

De Nederlandse afdeling van de VCT heeft in verschillende adviezen gesteld dat zij er zich van bewust is dat administraties en openbare diensten heden ten dage regelmatig in contact komen met een anderstalig publiek door de aard van de dienstverlening en door specifieke projecten die door hen worden ontwikkeld, bijvoorbeeld in het kader van integratie. Het gebruik van vreemde talen, naast de SWT, kan dan wenselijk zijn.

De VCT heeft in haar rechtspraak aanvaard dat voor specifieke projecten een andere taal of talen kunnen worden gebruikt dan deze die door de SWT worden voorgeschreven (VCT 49.138 van 30 juni 2017 en 47.055 van 18 september 2015). In de vaste rechtspraak van de

VCT geldt deze uitzondering echter voor de plaatselijke diensten, en op voorwaarde dat het een vertaling betreft en dat in de anderstalige teksten duidelijk aangegeven staat dat het een vertaling betreft. Ook moet de tekst eveneens in de opgelegde taal of talen beschikbaar zijn zodat het duidelijk is dat particulieren over dezelfde informatie beschikken in de opgelegde taal of talen.

Deze vaste rechtspraak heeft als doel iedere uitzondering op de SWT te beperken tot hetgeen absoluut noodzakelijk is in het algemeen belang (VCT 9 november 2018, nr. 50.366). Iedere uitzondering dient aldus zo veel mogelijk beperkt te worden in zowel omvang als tijd, aangezien het gebruik van vreemde talen enkel uitzonderlijk of als overgangsmaatregel kan worden toegestaan. De VCT heeft bijvoorbeeld in het verleden gunstige adviezen gegeven over het gebruik van de andere talen toegestaan wanneer dit gebruik noodzakelijk was voor de volksgezondheid.

In kader van de coronacrisis heeft de Nederlandse afdeling van de VCT gesteld dat het gerechtvaardigd is dat informatie over de vaccinatiecampagne in andere talen dan het Nederlands wordt gesteld. De Nederlandse afdeling wil echter benadrukken dat zulke uitzondering zeer restrictief moet worden geïnterpreteerd: het gebruik van andere talen is enkel mogelijk wanneer dit absoluut noodzakelijk is voor de volksgezondheid. Wanneer mensen daarvoor al geïnformeerd kunnen zijn geweest in een andere taal over de vaccinatiecampagne en een bericht louter de bezoekers wil verwelkomen in een vaccinatiecentrum en geen informatie bevat over de medische aspecten van de vaccinatie, dan gaat het gebruik van andere talen in het betrokken bericht verder dan hetgeen absoluut noodzakelijk is voor de volksgezondheid. Derhalve is het gebruik van andere talen *in casu* niet gerechtvaardigd.

De VCT stelt daarenboven dat werd nagelaten te vermelden dat de Arabische tekst louter een vertaling is van de Nederlandse tekst. Deze vermelding is essentieel om te benadrukken dat de enige officiële bestuurstaal het Nederlands is.

De klacht wordt derhalve ontvankelijk en gegrond bevonden.